

Főoldal>Családi ügyek, öröklés>Házasság felbontása és különválás

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [PL](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Swipe to change

angol**Házasság felbontása és különválás**

Lengyelország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A bíróság bontóítéletet bocsát ki, amelyben megállapítja, hogy valamelyik házastárs felelős-e a házasság megromlásáért, és ha igen, melyikük. A házastársak együttes kérelmére a bíróság nem határoz a felelősség kérdésében.

A házasság felbontásának nem feltétele a korábbi különélés.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság felbontásának jogalapja az, hogy a házasság teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott. Mindkét feltételnek teljesülnie kell (a családi és gyámsági törvénykönyv 56. cikkének (1) bekezdése).

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei**3.1 a házastársak közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?**

A bontóítélet jogerőssé válásától számított három hónapon belül az az elvált házastárs, aki a házasságkötéskor megváltoztatta vezetéknevét, visszatérhet a házasság előtti vezetéknevéhez; erről szándéknyilatkozatot kell benyújtania az anyakönyvi hivatal vezetőjéhez.

Az elvált házastárs bármikor új házasságot köthet.

3.2 a házastársak közös vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házastársak közös vagyona (amely magában foglalja az általuk megszerzett vagyont), a törvény értelmében a házasságkötéskor jön létre (törvényes közös tulajdon). A törvényes közös tulajdon a házasság felbontásával, azaz a házasságot felbontó ítélet jogerőre emelkedésével megszűnik.

Az egyik házastárs kérelmére a bíróság a bontóítéletben megoszthatja a közös vagyont. A házastársak szerzett vagyona a törvényes közös tulajdon fennállása alatt egyik vagy mindkét házastárs által szerzett vagyont foglalja magában.

A két házastárs azonos arányú részesedéssel rendelkezik a közös vagyonban.

Alapos okból bármely házastárs kérheti a bíróságtól a közös vagyon olyan mértékben történő megosztását, amilyen mértékben az egyes házastársak hozzájárultak a vagyonszerzéshez.

Ezen túlmenően amennyiben a házastársak közös ingatlanban élnek, a bíróság a bontóítéletben rendelkezik arról, hogyan kell az ingatlant használni, amíg az elvált házastársak azt továbbra is közösen lakják. Ha mindkét házastárs kéri, a bíróság megoszthatja a közös ingatlant, vagy a lakhatást az egyik házastárs számára ítélheti meg, feltéve, hogy a másik házastárs beleegyezik abba, hogy onnan cseireingatlan biztosítása nélkül kiköltözik.

3.3 a házastársak kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A bontóítéletben a bíróság határoz a házastársak kiskorú gyermekei feletti szülői felügyeletről, valamint a szülők és a gyermekek közötti kapcsolattartásról. Megállapítja emellett az egyes házastársak által a gyermek tartására és nevelésére fizetendő összeget (a családi és gyámsági törvénykönyv 56. cikkének (1) bekezdése).

A bíróság dönthet úgy is, hogy a szülői felügyelet gyakorlását az egyik szülőre bízza, és a másik szülő szülői felügyeleti jogát a gyermek(ek)kel kapcsolatos meghatározott kötelezettségekre és jogokra korlátozza.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

Az az elvált házastárs, akiről nem állapították meg, hogy a házasság megromlásáért kizárólagosan felelős, és aki anyagi nehézséggel küzd, ésszerű szükségleteitől, valamint a másik házastárs keresőképességétől és anyagi lehetőségeitől függően tartásdíjat kérhet a másik házastársától (a családi és gyámsági törvény 60. cikkének (1) bekezdése).

Ha a házasság felbontása következtében a házasság megromlásáért nem felelős házastárs anyagi helyzete jelentősen megromlik, úgy az a házastárs, akinek a házasság megromlása tekintetében a kizárólagos felelősségét megállapították, köteles a másik házastárs szükségleteinek kielégítéséhez szükséges pénzeszközöket biztosítani, még akkor is, ha az utóbbinak nincsenek anyagi nehézségei (a családi és gyámsági törvény 60. cikkének (2) bekezdése).

A tartási kötelezettség a tartásdíjban részesülő házastárs újabb házasságkötésével megszűnik. Ha a tartásdíjfizetésre kötelezett házastársról nem állapították meg, hogy kizárólagosan felelős a házasság megromlásáért, a kötelezettség a házasság felbontása után öt évvel megszűnik (a családi és gyámsági törvénykönyv 60. cikkének (3) bekezdése).

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Hivatalos formában kimondott különválás, amelyet a családi és gyámsági törvénykönyv 61. cikkének (1)–(6) bekezdése szerint bírósági határozat mond ki.

5 Melyek a különválás feltételei?

A különválás feltétele annak megállapítása, hogy a házasság teljesen megromlott.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás jogkövetkezményei megegyeznek a házasság felbontásáéval, ugyanakkor a különvált házastársak nem köthetnek új házasságot.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelenítése a házasság valamennyi joghatásának visszaható hatályú törlését jelenti, az érvénytelenített házasságból született gyermekek jogállásának kivételével, akik megtartják a házasságból született gyermekek jogállását.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság érvénytelenítésének okait a családi és gyámsági törvénykönyv sorolja fel:

a házastárs nem töltötte be a házasságkötés törvényi alsó korhatárát (a családi és gyámsági törvénykönyv 10. cikke),

a házastárs teljesen cselekvőképtelen (a családi és gyámsági törvénykönyv 11. cikke),

a házastárs elmebetegséggel vagy értelmi fogyatékossgal él (a családi és gyámsági törvénykönyv 12. cikke),

a házastárs már házasságot kötött egy másik személlyel (a családi és gyámsági törvénykönyv 13. cikke),
a házastársak egyenes ági rokonok, oldalági rokonok (testvérek, ideértve a féltestvéreket és a házasságon kívül született testvéreket is) vagy egyenes ági családi kapcsolatban állnak (a családi és gyámsági törvénykönyv 14. cikke),
a házastársak örökbe fogadás révén kerültek rokoni kapcsolatba (a családi és gyámsági törvénykönyv 15. cikke),
nyilatkozatot nyújtanak be, hogy a házastárs a házasságkötéskor bármilyen okból nem volt képes tudatos akaratnyilvánításra, vagy tévedett a másik személy kilétében, vagy jogellenes fenyegetés alatt állt (a családi és gyámsági törvénykönyv 15. cikkének (1) bekezdése).

A fenti okok bármelyikének a házasságkötéskor kell fennállnia.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasságot érvénytelenítő ítélet konstitutív és *erga omnes* hatályú (azaz harmadik személyekkel szemben hatályos). A jogkövetkezményeknek két fajtája van:

ex tunc, azaz a következmények a házasságkötés napjára visszamenőleg állnak be, például a házastársak családi állapota a házasság előtti állapotra áll vissza, a házastársak visszatérnek korábbi vezetéknevükhöz, a házastárs és a másik házastárs családja többé nem áll rokonságban, és a törvényes öröklés kizárt;

ex nunc, azaz a következmények csak a házasságot érvénytelenítő ítélet jogerőssé válását követően állnak be, például a tulajdonviszonyokra tekintettel.

A házasság érvénytelenítésének a házastársak és a házasságból származó gyermekek közötti kapcsolatra, továbbá a házastársak közötti tulajdonviszonyokra gyakorolt hatását tekintve a házasság felbontására vonatkozó szabályok irányadók. Lényeges, hogy azt a házastársat, aki a házasságkötéskor rosszhiszeműen járt el, úgy kell tekinteni, mint a házasság megromlásáért felelős házastársat.

10 Léteznek-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Lengyelországban a házastársak igénybe vehetnek családjogi közvetítőt. E közvetítés elsődleges célja, hogy a házastársak közötti konfliktusok rendezésével elkerülhető legyen a különválás vagy a házasság felbontása, valamint hogy a felek közös megegyezéssel dolgozzák ki a házasság felbontásának feltételeit (vagyonjogi kérdések, gyermektartás). A közvetítést általában nem kormányzati szervezetek, alapítványok vagy az egyház végzi. A házassági nehézségekkel küzdő párok igénybe vehetik a családterápia számtalan formáját is, és segítséget kérhetnek pszichológusoktól, pszichoterapeutáktól, támogató csoportoktól stb.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése iránti keresetet a házastársak utolsó közös lakóhelye szerint illetékes regionális bírósághoz (sąd okręgowy) kell benyújtani. Ilyen bíróság hiányban a keresetet a felperes lakóhelye szerint illetékes regionális bírósághoz kell benyújtani. Az ilyen keresetek vonatkozásában bírósági illetéket kell fizetni. Az a fél azonban, akinek vagyoni helyzete nem teszi lehetővé az illeték megfizetését, kérheti a bíróságtól a bírósági költségek alóli teljes vagy részleges mentességet, továbbá kérheti a bíróságot, hogy hivatalból rendeljen ki ügyvédet a számára. A keresethez csatolni kell a következő dokumentumokat: a családi állapotra vonatkozó okiratok (házassági anyakönyvi kivonat, a gyermekek születési anyakönyvi kivonata), kereseti (jövedelem-) igazolás, ügyvédi meghatalmazás a fél képviselőjére (amennyiben a fél úgy döntött, hogy maga választ ügyvédet) és bármely más, a tárgyhoz tartozó igazolás (orvosi igazolások, közigazgatási határozatok stb.).

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Lásd a 11. kérdést.

A bírósági költségek alóli teljes vagy részleges mentességet vagy ügyvéd hivatalból történő kirendelését kérő személynek a keresethez csatolnia kell (a bíróságtól beszerezhető megfelelő formanyomtatványon) a vagyoni helyzetére vonatkozó nyilatkozatot.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Igen, minden ilyen esetben lehetséges másodfokú bírósághoz fellebbezni. A házastársak a regionális bíróságok határozataival szemben a fellebbviteli bíróságokhoz fellebbezhetnek.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék-e tagállamban elismertetni?

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2201/2003/EK tanácsi rendelettel (a továbbiakban: Brüsszel IIa. rendelet) összhangban az ilyen határozatokat Lengyelországban automatikusan, külön eljárás nélkül elismerik (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikke).

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Bármely érdekelt fél kérelmezheti, hogy a bíróság valamely határozatot ismerjen el vagy annak elismerését tagadja meg (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (3) bekezdése). Lengyelországban az ilyen kereseteket a regionális bíróságokhoz kell benyújtani. Az illetékességet annak a személynek a szokásos tartózkodási helye határozza meg, akivel szemben a határozat elismeréséről vagy elismerésének megtagadásáról szóló határozat kiadását kéri. Amennyiben a fent említett helyek egyike sem Lengyelországban található, az illetékességet a végrehajtás helye alapozza meg (a Brüsszel IIa. rendelet 29. cikkének (2) bekezdése).

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

Lengyelország a fenti kérdést szabályozó számos nemzetközi megállapodásnak részese. Ezek a szabályok elsőbbséget élveznek a lengyel nemzetközi magánjoggal szemben. Így más szabályok lehetnek alkalmazandók, ha a felek állampolgársága nem azonos. Nemzetközi megállapodás hiányában a nemzetközi magánjogról szóló, 2011. február 14-i törvény az irányadó. E törvény 54. cikkével összhangban a házasságot a házastársaknak a házasság megszüntetése iránti kereset benyújtásakor érvényes közös állampolgársága szerinti jog alapján bontják fel. A felek közös állampolgársága szerinti jog hiányában annak az országnak a jogát kell alkalmazni, amelyben a házasság megszüntetése iránti kereset benyújtásakor mindkét házastárs lakóhellyel rendelkezett. Ha a felek nem ugyanazon a lakóhelyen éltek a kereset benyújtásakor, az alkalmazandó jog annak az országnak a joga, ahol a házastársaknak legutoljára volt közös lakóhelye, feltéve, hogy a házastársak egyike még mindig ott rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel. Egyéb esetekben a házasságot a lengyel jog alapján szüntetik meg.

Utolsó frissítés: 03/12/2015

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.